

האחים יחד בעולם, שנאמר בפרשת יבום "כי ישבו אחים יחדו", שהיתה להם ישיבה אחת יחדו בעולם.

אך אם נולד אח לאחר מיתת אחיו, אין האח הנולד מייבם את אשת אחיו שמת בטרם לידתו של האח הזה, והיא אסורה עליו כ"אשת אח שיש לו בנים".

והיינו, שכל אשת אח שאין בה מצות יבום, אין היא נכללת באשת אח שאין לה בנים [שאותה התירה התורה ליבם], אלא היא באיסור ערוה של אשת אח שאין לו היתר ליבום.

ואיסור זה הוא לעולם, ואין אפשרות להתיר אותו אפילו לא במקום מצות יבום!

וכגון, שהתייבמה אשת האח המת לאח אחר, שהיה עמו בעולמו. ולאחר מכן מת האח הזה, והרי היא נופלת לפני האח שנולד, מאחיו הזה, שהיה עמו בעולמו, ויש לו בה מצות יבום.

אך כיון שהיא אסורה לו מצד אשת אח של האח הראשון, שהוא איסור ערוה כאשת אח שיש לה בנים, שאיסורה איסור עולם – הרי אין בכח מצות יבום של הנפילה מהאח השני להתיר את איסור ערוה של אשת אח שחל עליה מחמת האח הראשון, שלא היה עמו בעולמו, והרי היא פטורה מן החליצה ומהיבום, כערות אחות אשתו.

והיא אף פוטרת את צרתה הנופלת עמה מנישואי אחיו השני.

שכך למדנו לקמן, שכל ערוה שעונשה כרת, הנופלת ליבום עם צרה, שתיהן פטורות מן החליצה והיבום.

והן אסורות עליו לעולם באיסור כרת, של אשת אח, שלא הותר לייבום, דהיינו, כאשת אח שיש לה בנים, שאין היתר לאיסורה.

והרי הוא איסור עולם, שאי אפשר להתירו אפילו אם תיפול לפניו שוב לייבום [כשתתייבם לאח אחר, וימות, ותחזור תיפול לפניו ממנו].

טו. ובלתו.

אם לאחר שמת בנו, או לאחר שגירשה בנו, נשא אותה אחיו, ומת האח, הרי כלת בנו, שהיא ערוה עליו [ואסורה עליו לעולם], נופלת לפניו.

והיא פטורה מהחליצה ומהיבום כדין ערוה, ופוטרת צרתה.

וחזורת ואומרת המשנה את מה שאמרה בתחילה:

הרי חמש עשרה נשים אלו – פוטרות צרותיהן, וצרות צרותיהן, מן החליצה ומן היבום, עד סוף העולם.

ומוסיפה המשנה ומגדירה, ש"צרת ערוה" נחשבת רק זאת שנפלה ליבום בשעת מיתת האח, יחד עם הערוה.

ובאה הגזירה שוה להורות שזו היא המשמעות של אשה ובתה [לב שמח על הרמב"ם, שם]. אך היראים [סימן טו] מנה אותן כלאוים חלוקים.